

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Dominica XVIII. post trinit.

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

DOMINICA XVIII. POST TRINIT.

Evangelium Matth. 22. v. 34. -- 46.

EXORDIUM.

Postquam Deus Mosi ore tenus indicaverat, quomodo ab Israelitis coli vellet, ex abundantia duas tabulas lapideas ipsi dedit, in quibus decem præcepta digito suo insculpsit, quæ postea aliquamdiu in arca fœderis asservata, Exod. 31. v. 18.

Hoc non sine ratione factum. Licet enim lex decalogi hominum cordibus inscriptum sit, Rom. 2. v. 14. ita ut sancti Patriarchæ dudum antè promulgationem ejusdem, vitam suam ad eam conformiter composuerint: Jacob simulacra abjicienda præcipit, Gen. 35. v. 2. Abraham adjurat Eleasarum, Gen. 24. v. 3. Seth cultum Dei instituit, ut cœptum sit tempore ejus invocari nomen Domini, Gen. 4. v. 26. Noah maledicit filio Cham, quia ipsi illuserat, Gen. 9. v. 25. Cain punitur ob perpetratum parricidium, Gen. 4. v. 11. Joseph commendatur ob castitatem, Gen. 39. v. 7. seqq. Jacob molestè fert, quod locer ipsum furti instigulat, Gen. 31. v. 36. & ita ulterius.

Attamen Deus actum hunc solennem in monte Sinai instituit, ne quis excusationem haberet de ignorantia suâ, Joh. 15. v. 22. Hinc Micha cap. 6. v. 8.

Quod verò duas tabulas lapideas adhibuerit, id memorabile est, si intuemur

1. *Qualitatem.* Lapideæ enim fuerunt. Rabbini Judæorum è pretioso Saphyro confectas fuisse asserunt, quod quia textus,

non meminit, suo loco relinquimus. Quod verò lapideæ fuerint, eò Deus nobis ostendere voluit

1. *Cordis nostri rigorem.* Ut enim lapides duritie pollent: sic & nos naturâ corda lapideæ habemus, quæ legi repugnant, Rom. 7. v. 24. nec molliri possunt, nisi digito Dei, qui legem suam cordibus nostris intcribit, Ezech. 36. v. 26.

2. *Legis suæ valorem.* Veluti enim lapis durabilis est, & quod ipsi insculptum, non facillè extinguitur: Ita Deus legem suam lapidibus insculpsit, ut indicet, eandem æternam duraturam esse. Sicut enim ipse in essentia sua immutabilis est: sic & immutabilis est in voluntate sua. Deus ego & non mutator, Mal. 3. v. 6.

II. *Dualitatem.* Quia enim homo duo objecta habet, quæ ipsum officii sui commonent, nempe Deum in cœlo, & proximum in terra: legem quoque suam in duas tabulas distribuit. Prima agit de dilectione Dei in cœlo, altera de dilectione proximi in terrâ.

Sicut igitur Deum diligere tenemur propter ipsum, quia est summum bonum, à quo omne datum optimum & bonum perfectum, Jac. 1. v. 17. ita & proximus diligendus est nobis, quia eundem Deus nobis diligendum præcipit. Id qui non facit, pro amatore Dei haberi nequit, 1. Johan. 4. v. 19.

Sicut autem utraque tabula in arcâ fœderis

deris asservata est: Ira & Seryator noster, ejus typus arca fœderis fuit, Rom. 3. v. 25. quandoque legem prædicavit, ut in specie exemplum habemus in prælecta Pericope, ubi Scribæ ad quæstionem de præcipuo mandato responderet, & utramque tabulam adeò artificiosè conjungit, ut idem non inveniatur in universa Scriptura, inquit: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde &c.

Nos instituti nostri memores considerabimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegesis.

DE Samfone legimus, quod hostes Philistiim ipsi multas insidias struxerint, dum funibus eum ligarunt, hæc opinione, ut illum caperent & perimerent: Verum Samson rupit vincula, quasi fila telarum, & elapsus est è manibus eorum, Jud. 16. v. 12.

Quod Samsoni accidit, idem & Christo, cujus typus Samson fuit, accidisse in Evangelio videmus. Pharisei & Scribæ hostes ejus insensillimi erant, varios laqueos ipsi tendentes, per varias easque insidiosas quæstiones, quibus ipsos obturare & auctoritatem ejus coràm populo infringere satagebant: Verùm vincula illa sapientia sua ita dirupit, ut capere ipsum ad eò non potuerint, ut ipse potius proprio illos gladio jugulaverit, & confuderit. Non enim est sapientia, non est consilium,

non est prudentia contra Dominum, Prov. 21. v. 30.

Querela respicit

I. *Hostium veritatis collusionem.* Pharisei & Sadducæi inter Judæos, duæ contrariæ sectæ erant, reciproca invidentia laborantes, ut videre est, Act. 23. v. 8. Verùm ubi Christum res concernit, altera alterius opprobrium vindicatum it. Audientes enim Pharisei, quod silentium imposuisset Sadducæis Christus, convenerunt in unum.

Id Diabolus semper in more habuit, Ammonitæ, Cananitæ, Hethitæ, Pheresitæ & Jebusitæ nunquam concordiam coluerunt inter se: at contra Israel conspirant, & omnem movent lapidem, quo Palestina excludantur, Jos. 9. v. 1. seqq.

Herodes & Pilatus odio dissidebant Vatiniano, verùm ubi Christus ultimo supplicio afficiendus erat, in gratiam redibant, Luc. 23. v. 12.

Ariani & Meletiani principid inter se dissidebant: at animadvertentes Christianam religionem incrementa capere, Syncretismum inibant, & Athanasio orthodoxo ejusque asseclis se opponebant.

Quis nescit in Papatu inter Monachos similitates gliscere, ubi penè singuli Ordines Jesuitas odio prosequuntur: at contra Ecclesiam Evangelicam conspirant, ut in velabro olearii, plenis buccis clamantes: Destruite, destruite, usque ad fundamentum, Psal. 137. v. 7.

En maledictam hanc conjunctionem! trahunt iniquitatem in funibus vanitatis, & quasi funibus plaustrum peccatum, Esa. 5. v. 18. Psal. 56. v. 7. 8.

Veti Christiani tempori inserviant, & quia hostes ad malum faciendum coherere

rere sentiunt: ipsi potius in amore & amicitia concordent, ita ut una anima sint, & unus Spiritus, pro fide Evangelii decertantes, Phil. 1. v. 27.

Maximè verò quasi manu facta in oratione consentiant, unanimi voce prechantes:

Erhalt uns Herr bey deine Wort/
Und steur des Pabsts und Eürcken
Wort &c.

Talis oratio non frustranea erit. Funiculus enim triplex difficilè rumpitur, Eccles. 4. v. 12. Contrà verò ubi se invicem mordent & comedunt: certissimus sequitur interitus, Gal. 5. v. 15.

II. Vanam pietatis persuasionem, quæ reperitur in Scribâ prælecti Evangelii, qui instinctu Collegarum suorum cum Christo in arenam descendit, materiam desumens à Lege Moïsi, quam ipse & sui similes profitebantur, Christum etenim rejiciebant, dicentes: Nolumus hunc regnare super nos, Luc. 19. v. 14. Legem verò in alienum sensum detorquebant, ut meritò Christus objiciat ipsis, quod mandatum Dei transgressi sint propter traditionem suam, Matth. 15. v. 3.

Ejusmodi hypocritarum passim multi reperiuntur, ut exemplum in Pontificiis habemus, qui peculiarem sanctitatem prætendunt, & de observatione mandatorum Dei gloriantur: sin verò rem ad amussim exigas, ne digitulo quidem illa attingunt: sed traditionibus humanis occupati sunt, quibus frustrà Deus colitur, Matth. 15. v. 9.

Invocant sanctos demortuos: vivos vero persequuntur, & quando Christianum

occidunt, putant se cultum præstare Deo, Joh. 16. v. 2.

Tempore quadragesimali & diebus Veneris carnibus abstinent: interea carnalibus desideriis indulgent, quæ militant adversus animam, 1. Petr. 2. v. 11.

Adorant Sacramentum, quod tamen turpissimè mutilant, dum laicos calicis usu privant, quem Christus ipsis concessit, Matth. 26. v. 28.

Osculantur sacram Scripturam & Biblia, quæ tamen in rebus fidei rejiciunt, prætendentes, esse imperfectam, nimis obscuram, materiam litis, & quæ epithera talia plura sunt, quibus autoritatem ejus labefactatum erunt. Quia enim illam dogmatibus suis fictis minus favere animadvertunt, Concilia & Patres ipsi præferunt, licet Christus ipse commendet eas nobis: Scripturas scrutamini, Johan. 5. v. 39.

Venerantur B. Virginem Mariam, eamque divino cultu afficiunt: Filium vero ejus, cui divina gloria & cultus debetur, ignominia afficiunt, dum ipsum debito honore defraudant, qui ipsi datus, Matth. 23. v. 18.

Idem igitur illi faciunt, quod Legis peritus in hodierna Pericope, qui de præcipuo mandato quærit in Lege: & minimum nondum attingit, nedum impleverit, quod Christus vocat: Culices collare, & deglutire camelos, Matth. 23. v. 24.

In vitâ communi idem accidit, ubi hypocritarum plurimi occurrunt, qui putant se magistros esse, & indigent, ut doceantur, quæ sint elementa exordii

sermonum Dei, Hebr. 5. v. 12. Proinde veri Christiani sicut modò geniti infantes rationabiles & sine dolo lac concupiscant, 1. Petr. 2. v. 2. non solidum cibum, dum pro consuetudine exercitaros habeant sensus, ad discretionem boni & mali, Hebr. 5. v. ult. Sapientes enim & prudentes postponuntur, Matth. 11. v. 25. sed ex ore infantium & lactentium perfecit sibi Deus robur, Psal. 8. v. 3.

III. *Frequentissimam Sadduceismi professionem.* Plures enim adhuc hodiè se offerunt inter Christianos, qui neque Angelos, neque Diabolos, neque mortuorum resurrectionem, neque vitam æternam credunt; hæc enim fuit Sadducæorum religio, Matth. 22. v. 23. Act. 23. v. 8. Hæc in parte cum gentilibus faciebant, qui & ipsi in hæc impietate degebant, & cum Paulus Athenis de hoc articulo verba faceret, malè contenti cum ipso, dicebant: Quid vult seminator verborum hic dicere? Act. 17. v. 18. Catullus hinc ad Lesbiam suam scripsit:

Soles occidere & redire possunt.

Nobis cum semel occidit brevis lux

Nox est perpetuò una dormienda.

Annon censetis, Christianorum, quid? Epicureorum hodiè plurimos inveniri, dicentium: Fortuitò nati sumus, & post hoc erimus, tanquam non fuerimus, Sap. 2. v. 2. seqq.

Utique non pauci sunt, qui Sadducæismum impiè profitentur, si non verbis, tamen operibus. Quod omnes illi faciunt, qui peccatis contrà conscientiam indulgent. Hi licet templum frequentent, confessione & sacrâ synaxi utantur, attamen omnia frustra fiunt, sed sermo quem audie-

runt, & non fecerunt, ille judicabit eos die novissimo, Joh. 12. v. 48. edunt & bibunt sibi corpus & sanguinem Domini in iudicium, 1. Cor. 11. v. 27. quin seipsum excommunicant, & ostendunt vita sua profana, quod non pertineant in Regnum Christi, sed synagogam Satanæ, Apoc. 3. v. 9. dabuntque aliquando pœnas, interitum æternum à facie Domini, & à gloria virtutis ejus, 2. Thess. 1. v. 9.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit
I. *Ex promptâ Christi responsione.* Est enim Doctor eruditæ linguæ, Esa. 50. v. 4. qui comprehendit sapientes in astutia eorum, & consilium pravorum dissipat, Job. 5. v. 13.

Idèò hîc *sapientiam suam ostendit bisariam*, primò velamen removens à facie Moïsis, 2. Cor. 3. v. 13. dum purgat legem, ut Malachias de eo prædixerat, Mal. 3. v. 3. Deindè textum desumit ex Evangelio, de persona & officio suo. Sic verus Catecheta fit, è thesauro suo vetera & nova proferens, Matth. 13. v. 52. & totam sacram Scripturam in duabus quasi paginis proponit. *Prima ostendit nobis officium nostrum*, quod Deo & proximo debemus. *Alterâ* indicat, quomodo à debito liberemur, nempe beneficio sanctissimi meriti, quod tanquam filius Davidis pro totius mundi peccatis præstitit, 1. Joh. 2. v. 2.

Nos semper ad Doctorem hunc confugiamus, maxime in rebus fidei eum consulentes. Viam enim Dei in veritate docet, Matth. 22. v. 16. & talis est Dominus, cui impossibile est mentiri, Heb. 6. v. 18.

Sæpè

Sæpè accidit ut quasi in Labyrinthum incidamus, ad eò turbati sensibus, ut nesciamus, quid agere debeamus, uti Josaphat, 2. Chron. 20. v. 12. Verùm hic Dominus facile expedire nos potest; est enim magnus consilio, & magnus operibus, Jer. 32. v. 19. novitque pios de tentatione eripere, 2. Petr. 2. v. 9.

II. *Ex Persona Christi descriptione.* Est enim Dominus, & Filius Davidis, h. e. Deus & homo in individuo Christo. Ab æterno erat modò Deus, sicut Pater & Spiritus sanctus: sed ubi venit plenitudo temporis, misit Filium suum natum ex muliere, Gal. 4. v. 4. Hinc Johannes: Verbum caro factum est, Joh. 1. v. 14. Hoc propter salutem nostram factum. Sicut enim iris, quam Deus post diluvium in nubibus posuit, in signum fœderis, quod cum Noâ ejusque posteris pepigit, duplici colore refulget, igneo & aqueo, Genes. 9. v. 3. pari modo & Christus fons gratiæ, & Autor fœderis nostri, duabus naturis constat, ut Gr. Nazianzenus hac simili utitur, divina & humana: & tamen unus est Christus, qui mediator factus Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5.

Quod si merus homo fuisset, nos adjuvare non potuisset. Frater non redimit, redimet homo? Psal. 49. v. 8.

Quod si solus Deus fuisset, itidem redimere nos non valuisset. Deus enim est Spiritus, Joh. 4. v. 24. Spiritus vero carnem & ossa non habet, Luc. 24. v. 39. & hoc modo pati & mori non potuisset, quâ ratione opus redemptionis nunquam exantlatum. Nam sine sanguinis effusione, non fit remissio, Hebr. 9. v. 22. Quia verò simul Davidis Filius & Dominus est, h. e.

Deus Spiritus in una persona, de plenaria peccatorum solutione dubitare nobis non licet. Sanguis enim pro nobis effusus, non nudi hominis sanguis est, sed sanguis Filii Dei: mors, quam pro nobis sustinuit, non nudi hominis mors, sed mors Filii Dei est. Idè de Judæis dicitur, quod Duce[m] vitæ occiderint, Act. 3. v. 15. & Dominum gloriæ crucifixerint, 1. Cor. 2. v. 8.

Quando igitur Satanas peccata tibi exprobrat, noli desperare, sed dic cum Christiano illo Poëta:

Glorior in solo sanguine, Christe, tuo.
Sicut enim Rahab in vivis servata est cum tota sua domo, ubi funiculum coccineum in fenestrâ ligavit, quo demiserat exploratores & servaverat, Jos. 6. v. 20.

Sic & nos vitam nostram conservare & salutis compotes fieri possumus, quando corda nostra signamus funiculo coccineo, sanguinei meriti, Domini nostri Jesu Christi, is enim emundat nos ab omni peccato, 1. Joh. 1. v. 8. ut extrâ nos quasi rapti, cælum patere videamus, cum Stephano, Act. 7. v. 56. & breves tribulationes, quas hîc propter nomen ejus sustinemus, pro maxima gloria reputemus, quia scimus, quod qui venerunt de tribulatione magna, laverunt stolas suas, & dealbaverunt eas in sanguine agni: aliquando ante thronum Dei futuri sint, servientes ei die ac nocte in templo ejus &c. Apoc. 7. v. 15.

III. *Ex insigni Phariseorum confusione.* Nam nemo poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare. Hîc impletum illud Davidis: Non potuerunt mihi

(nocere,) Dominus enim concidit funes impiorum, Psal. 129. v. 3. 4.

Meminerimus id, quando hostes conjurant, & varia astuta consilia cudunt, ut nos deleant. Christus ante hostes vicit, & propter eum quoque nos longè vincemus, Rom. 8. v. 37. progredientes de victoria ad victoriam, Psal. 84. v. 8. non enim justificat impium, Exod. 23. v. 7. Virga & baculus ejus continuè virent, licet multi Chorites illi repugnent, Num. 17. v. 8. Veniet aliquando tempus, ubi omnis plantatio, quam non plantavit Pater cœlestis, eradicabitur, Matth. 15. v. 13. consilium autem ejus stat, Esa. 46. v. 10. verbumque ejus manet in æternum, Esa. 40. v. 8. Quam sententiam pius ille Elector Joannes Fridericus pro Symbolo habuit, certa fiducia, quod verbum Dei delerit nunquam possit.

Quid non tentarunt gentiles Imperatores, Domitianus, Trajanus, Hadrianus, Severus, Maximinus, Decius, Diocletianus, Julianus, aliique qui Christianis sacras literas planè è manibus eripuerunt, in ignem conjecerunt, & cremarunt, quin & aliis modis nefandis tyrannidem suam exercuerunt, ut non dubitaverint, quin Evangelium Christi abolituri sint? Verùm omnes pudefacti sunt, Christus adhuc sedet ad dextram Patris, inde neque Papa neque Turca eum deturbare poterit, donec venturus ad judicium, pluet super hostes suos laqueos, ignem, sulphur & spiritus procellarum, partem calicis eorum, Psal. 11. v. 6. Nos verò qui consortes Regni ejus sumus, rapier sibi obviam in aëra, ut gloriam & claritatem ejus videamus, Joh. 17. v. 24. cum eo semper futuri, 1. Thess. 4. v. ult.

De Tertio.

Restat *Causela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

I. *Præceptum de caritate observa*. Sic enim respondet Servator Legis perito, quærenti de præcipuo legis mandato: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde &c.

Huc pertinet

I. *Dilectio Dei*, quæ, ut Christus Legis perito ex Deut. 6. v. 5. respondet, fluit, ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente: hoc enim majus est omnibus holocaustomatibus & sacrificiis, Marc. 12. v. 33.

Equidem ad hujusmodi perfectionem in hac vita pertingere non possumus. Quia figmentum cordis humani malum est, ab adolescentia sua, Gen. 6. & 8. v. 21. anima gravatur à corpore peccati, & adhæret terræ, Psal. 44. v. 25. Animus verò magis quærit aurum, quàm Deum, Job, 41. v. 44. Sed Spiritus sancti auxilium implorandum, ut deducat nos in terra recta, Psal. 143. v. 10. & det nobis secundum divitiis gloriæ suæ virtute corroborati, in interiori homine, Eph. 3. v. 16. ut Deum diligamus super omnia, ita ut nihil ei præferamus in amore; Deum per omnia, ut eum in Filiis suis & Christum in membris diligamus; omnibus temporibus; non modò in prosperis, sed & adversis, quin & in morte, cum Jobo dicentes: Etiam si occiderit me Dominus, in ipso sperabo, Job. 13. v. 15. Matth. 10. v. 22.

Hæc dilectio sigillum Spiritus sancti est, quo certi sumus, nos filios Dei & salutis hæredes esse, Cant. 5. v. 6. 2. Tim. 2. v. 19.

Dilectio Dei est pulcherrimum ornamentum, quo Spiritus sanctus corda nostra ex-

ornat,

ornat, ut fulgeant instar Templi Salomonei, exterius & interius auro purissimo obducti: Nam impletio legis est dilectio, Rom. 13. v. 11.

Dilectio Dei est *aur ea sella Salomonis*. Sicut enim Salomo in throno Regio quiescebat: ita cœlestis Salomo in ejusmodi animâ requiescet, quæ Deum diligit. Joh. 14. 24.

Dilectio Dei quasi *currus Elia* est. Sicut enim Elias curru igneo, & equis igneis in cœlum ascendit, 2. Reg. 2. v. 11. ita & dilectio Dei ejusmodi currus igneus est, qui corda nostra ad Deum extollit, ut quasi in cœlo habitemus & præsentem simus ad Dominum, 2. Cor. 5. v. 8.

Dilectio Dei est *anima anchora*, quæ fundatur in bono æterno & immobili, & dicere potest cum Assapho: Quid enim mihi est in cœlo? Psal. 73. v. 25. hinc requiem animæ invenit, Matth. 11. v. 29. nec commovebitur in æternum, Psal. 125. v. 1.

II. *Dilectio proximi*. Secundum simile est huic: Diliges proximū tuum sicut teipsum.

Alibi Servator nobis proponit misericordiam Patris cœlestis, Luc. 6. v. 36. sicut & suum exemplum, inquit: Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem: sicut dilexi vos, ut & vos diligatis invicem, Joh. 13. v. 34. Sed hęc quemlibet in cor suum remittit, ut sicut in semetipsum affectus sit, simili affectu proximum suum prosequatur. Quod aliàs compendiosè in duabus regulis comprehenditur, quas Deus naturaliter cujusque cordi indidit. Altera affirmativa & hæc est: Omnia, quæ vultis, ut faciant vobis homines, eadem & vos facite illis, Matth. 7. 12. Altera negativa ita se habet: Quod ab alio oderis fieri tibi, vide, ne tu aliquādo alteri facias, Tob. 4. 6.

Diligendus proindè proximus est,

1. *Ore*, ut non modò humaniter eum salutemus: sed & consilio & precibus adjuverimus, 1. Tim. 2. v. 1.

2. *Corde*, ne suspicionem, invidiam vel odium in corde alamus: sed basia manus & basia cordis concordent, ad exemplum membrorum corporis humani, 1. Cor. 12. v. 26. Rom. 12. v. 15.

3. *Opere*, 1. Joh. 3. v. 17. Jac. 2. v. 15. Esa. 58. v. 7. quod fiat in hilaritate, Rom. 12. v. 8. & sine murmuratione, 1. Petr. 4. v. 9. non ex tristitia, aut ex necessitate. Hilaritatem enim datorem diligit Deus, 2. Cor. 9. v. 7.

Sectamini igitur caritatem, Vos mei! 1. Cor. 14. v. 1. solliciti servare unitatem Spiritus, in vinculo pacis, Eph. 4. v. 3. induite caritatem, Colof. 3. v. 14. ambulate in dilectione, Ephes. 5. v. 1. hæc enim est lex Regia, quam si perficitis, benè facitis, Jac. 2. v. 8. *Non vidi malâ morte periisse, qui libenter opera caritatis exercuit*, ait Hieronymus. Conservat enim eleemosynam quasi sigillum, Sir. 7. v. 18. Matth. 10. v. 42.

II. *A Mose ad Christum propera*. Id Christus ipse docet nos, in prælecto Evangelio: Pharisei & Scribæ putabant, se ex lege justificatum & salvatum iri: sed Servator aliam ipsis quæstionem proponit de Messia, dicens: Quid vobis videtur de Christo, cujus filius est? Quò innuere voluit, non sufficere de lege quærere, & scire, quæ Deus nobis in illa præceperit: sed & Christum inquirendum esse, qui legem pro nobis impleverit, & maledictionem legis in se suscepit, Gal. 3. v. 13.

De Mose refertur, quod manus graves habuerit, Ex. 17. 12. & impeditioris & tardioris linguæ fuerit, Exod. 4. 10. item quod facies

facies ejus splenderit, quem splendorem Israëlitarum non perferre potuerint, adeoque velamen super faciem suam posuerit, Exod.

34. v. 33.

Quo indicatum, legem jugum esse, quod in hac vita portare non possumus, Act. 15. v. 9. Iccirco Christus venit, & legem pro nobis implevit, ut justificatio legis impleatur in nobis, Rom. 8. v. 4.

Moses Israelitas in terram promissam introducere non potuit: Josua vero eos introduxit. Ita hoc præfiguratum est, Moysen non per legem, sed Christum Jesum, cujus typus Josua fuit, per Evangelium in terram viventium nos perducere posse. Est enim finis legis, ad salutem omni credenti, Rom. 10. v. 4.

Lex requirit, ut natura sancti simus, Levit. 11. v. 44. Id in nobis non reperimus, sed in Christo, qui Sanctus Sanctorum est, Dan. 9. v. 24. 1. Petr. 2. v. 23.

Lex perfectam obedientiam requirit in sanctis cogitationibus, in sanctis verbis, & sanctis operibus. Id itidem in nobis non invenimus, sed in Christo quæramus oportet, qui omnem vitam suam, in sanctis cogitationibus, verbis & operibus, in his terris peregit, & legi perfectam obedientiam præstitit, adeo, ut apex unus non præterierit, Matth. 5. v. 18. Cogitationes nostras sanctificavit, per recordationem mortis suæ, quam in cœna instituit, 1. Cor. 11. v. 26. Verba nostra, per verbum vitæ, quod egressum de ore ejus, Joh. 6. v. 69. Opera nostra, per perfectam obedientiam, quam Patri præstitit usque ad mortem, mortem autem crucis, Phil. 2. v. 8.

Lex requirit, ut vel minimum peccatum non inveniatur in nobis. Qui enim facit

peccatum, servus peccati est, Joh. 8. v. 35. qui servus peccati est, Diabolo servit, & pertinet in Regnum ejus, Apoc. 21. v. 8. hoc itidem in nobis non est, sed in Christo, qui à Patre nobis factus justitia, ut de plenitudine ejus acciperemus gratiam pro gratia, 1. Cor. 1. v. 30. Joh. 1. v. 17.

Nobis Deus diligendus erat *ex toto corde*: non erat id in viribus nostris. Christus vero loco nostrum perfecit. Propterea ait: Ecce venio, Psal. 40. vers. 8. & in horto Oliveti: Fiat voluntas tua, Matth. 26. v. 39.

Deus diligendus erat *ex tota anima*: nec hoc in viribus nostris erat: Christus illud præstitit, dum laboravit anima ejus pro nobis, Esa. 53. v. 11. & contristata usque ad mortem, Matth. 26. v. 28. ut nos habere-mus abundantiam gaudiorum, Psal. 16. v. ult.

Deus diligendus erat *ex tota mente*: id non erat in nostris viribus: Christus vero præstitit. Novit enim Patrem exactè, & qui eum videt & audit, & Patrem videt & audit, qui se non modo essentialiter, sed & corde suo paterno in eo effinxit, Col. 1. v. 15. Hebr. 1. v. 3. Hoc modo in gratiam receptos, gratificavit Deus in dilecto, Ephet. 1. v. 6.

Proximus diligendus erat ut nos ipsi: id itidem virium nostrarum non erat. Christus id fecit, dum carne & sanguine nostro se vestivit, factus nobis in omnibus similis, excepto peccato, Hebr. 2. v. 17. Breviter: est alter Adam, qui quæ prior Adam perdidit, plenè restituit, Rom. 5. v. 19.

Sicut igitur Siracides ait: Gratiam fidei-jussoris ne obliviscaris, Sir. 29. v. 20. sic & nos gratà mente memores sumus, Jesum Chri-

Christum resurrexisse ex mortuis, 2. Tim. 2. v. 8. & illuminasse vitam & incorruptionem, 2. Tim. 1. v. 10.

III. *Meritum Christi tibi applica.* Servator noster triplex munus gerit, quod sub nomine Christi significatur, qui unctum notat. Sicut igitur in V. T. tria hominum genera uncta sunt, summi Pontifices, ut Aaron ejusque filii, Exod. 40. v. 9. 10. Prophetæ, ut Elisa filius Saphat, 1. Reg. 19. v. 16. Reges, ut Saul, 1. Sam. 10. v. 1. Ita Servator noster Spiritu sancto unctus est, Act. 10. v. 38. ut haberemus in eo

1. *Pontificem*, non juxta Ordinem Aaronis, sed Melchisedec, Psal. 110. v. 4. hinc tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo, in odorem suavitatis, Eph. 5. v. 2. & ad dexteram Dei interpellat pro nobis, Rom. 8. v. 34.

2. *Vatem.* Quia enim naturam tenebris obscuratum intellectum habemus, & voluntatem Dei non cognoscimus, ipse ut Magnus ille Propheta à Mose promissus, Deut. 18. v. 18. notas nobis fecit vias vitæ, Psal. 16. v. 11. Joh. 1. v. 18.

3. *Regem.* Diabolus adversarius noster infensissimus est, qui circuit, tanquam leo

rugiens, & querit quem devoret, 1. Petr. 5. v. 18. Sed hæc consolatio nostra, quod Regem habeamus, qui Diabolo & ejus satellitibus sufficiens est. Furor hominum est laus ejus, reliquiis furoris accinget se, Psal. 76. v. 11. Dissolvit ipse opera Diaboli, 1. Joh. 3. v. 8. caput serpentis contrivit, Genes. 3. v. 15. forti armato arma abstulit, quibus confidebat, Luc. 11. v. 22. Ita ut nunc cum Esaia dicere valeamus: Dominus judex noster, Dominus Legifer noster, Dominus Rex noster, ipse salvabit nos, Esa. 33. v. 22.

Ad hunc igitur Salvatorem in omnibus adversitatibus confugiamus. Ut Pontifex enim noster, pro nobis orabit: ut Propheta noster, viam cæli nobis ostendet; ut Rex noster, nos defendet. Quem igitur timebimus? Dominus enim fortis est Heros, Heros in prælio, Psal. 24. v. 9. hic Protector noster, in quo exultare possumus, dicentes: Dominus mihi adjutor; non timebo, quid faciat mihi homo? Dominus mihi adjutor, & ego despiciam inimicos meos, Psal. 118. v. 6. 7.

Sit illi gloria in secula seculorum,
Amen.

DOMINICA XIX. POST TRINIT.

Evangelium Matth. 9. v. 1 -- 8.

EXORDIUM.

DE junioribus Studiosis Hierochunticis, Elisæi discipulis, refertur, quod herbarum egressi, varias herbas collegerunt, ad famem in annonæ caritate sedandam. Inter

alias colocyntidas quoque collegerunt, iisque pulmentum adeo amarum reddiderunt, ut comedi non posset. Quod cum Elisæo significassent his verbis: O vir Dei, mors est in olla! misit ille farinam in ollam,

m m m

ollam,